

ZJEVENÍ PETROVO

Řecký originál Zjevení Petrova vznikl nejspíše koncem 2. století nebo počátkem 3. století. Někdy se uvádí rozpětí od roku 100 do roku 200. V té době koloval mezi církevními sbory i jiný apokryf se stejným názvem. Koptský překlad, který je předmětem našeho zájmu, je datován do 4. století a je součástí sedmého kodexu sbírky z Nag Hammádí.

Kristus předává Petrovi klíče od nebeského království. Tento výjev, který se opírá o Ježíšova slova v Matoušově evangeliu, ztvárnil jako jeden z mnohých italský malíř Pietro Perugino (1446-1524). Fresku v Sixtinské kapli ve Vatikánu namaloval v letech 1481-1482.

Apokalypsa vypravuje o vidění apoštola Petra. Na rozdíl od tradiční představy je zde Petr popisován jako gnostik, autorita vybraná k tomu, aby se stala "základem pro ostatní povolané k poznání". Ježíš Petra zasvěcuje do mystérii a předpovídá příchod falešné církve, která se bude odvolávat na jeho jméno a svou organizaci postaví na biskupských úradech. Původnímu učení zůstane věrná pouze církev vyvolených, tedy gnostiků.

Ježíš říká: "Po vás přijdou ti, kteří šíří lež, a tito budou vychvalováni. Budou se držet jména mrtvého v domnění, že se skrze něj očistí. Budou však velmi pošpinění a propadnou nepravému jménu a do osidel zlého, lstivého člověka a všelijakým dogmatům. A budou ovládnáni bezzákonností. Někteří z nich budou proklínat pravdu a hlásat zlé učení. A budou říkat špatné věci o sobě navzájem."

Pisatel, který se svým traktátem zapojil do otevřeného sporu mezi gnostiky a většinovými skupinami křesťanů, zaujímá negativní postoj ke spisu *Hermův Pastýř*. Ten byl v církvi oblíbený, protože připouštěl i druhé pokání, čímž se rozumí opětovné přijetí osob, které se už jednou ke křesťanství přihlásili a z nějakého důvodu odpadli. Tuto možnost autor odmítá.

Ježíšovo utrpení na kříži je zde označováno za zdánlivé, protože skutečný Kristus je "duchovní Duch naplněný zářícím světlem".

I řekl jsem: "Co to vidím, Pane? Jsi to ty, kterého se chápou, a jsem to já, kterého se chápeš ty? Nebo kdo je to ten, co se raduje a směje se vedle dřeva (kříže)? Jiného snad přibíjejí na nohou i na rukou?"

Spasitel mi řekl: "Ten, kterého jsi viděl vedle dřeva radujícího se a smějícího, to je živý Ježíš. Ale ten, do jehož rukou a nohou vtloukají hřeby, je jeho tělesná část, která je zahanbující náhražkou.

CELÝ TEXT ZJEVENÍ

1 Když Spasitel seděl v chrámu v třístém (roce) postavení a (v měsíci) dosažení desátého sloupu, byl spokojen s počtem živé a nepomíjející Výsosti a řekl mi:

2 "Petře! Blahoslavení jsou ti náležející mému nebeskému Otci, jež skrze mne zjevil život těm, kteří jsou ze života, od chvíle, kdy jsem je na to upamatoval. Jsou postaveni na tom, co je pevné, neboť mohou slyšet mé slovo a rozlišují mezi slovy nespravedlnosti a provinění a zákonem spravedlnosti, jež pochází shůry skrze každé slovo této Plnosti pravdy.

³ Jsou osvíceni v dobré radosti toho, koho mocnosti hledají, ale nemohou jej nalézt. On ani nebyl ohlášen žádným z proroků. Nyní se mezi nimi v obavě o lidi stejné podstaty objevil Syn člověka, který je vyvýšen nad nebesa.

⁴ Ty však, Petře, buď sám dokonalý ve shodě se svým jménem, neboť jsem si tě vybral a tebe jsem ustanovil jako základ pro ostatní, které jsem povolal k poznání. Proto buď silný, abys (*rozpoznal*) napodobitele spravedlnosti od toho, který tě povolal. Poznej ho správnou mírou. Můžeš ho poznat podle zavržení, jehož se mu dostalo, podle síly jeho rukou a nohou, korunovace od bytostí středu a podle jeho zářícího těla, jež nesou v naději na odměnu, když právě ty jsi jej této noci třikrát zapřel."

⁵ A když domluvil, spatřil jsem, jak k nám běží kněží a zástupy s kameny, jako by nás chtěli zabít. Měl jsem obavy, že zemřeme. Ale on mi řekl:

⁶ "Petře, mnohokrát jsem ti říkal, že jsou slepí, neboť nemají žádného vůdce. Pokud chceš poznat jejich slepotu, polož své ruce na oči svého šatu a řekni, co vidíš."

Ale když jsem to udělal, nic jsem neviděl. Řekl jsem: "Nikdo (*takto*) nic nevidí."

Znovu mi řekl: "Udělej to ještě jednou."

A prostoupila mě bázeň s radostí, neboť jsem spatřil nové světlo větší než světlo dne. Pak sestoupilo dolů na Spasitele. Řekl jsem mu o tom, co jsem viděl.

A on mi znovu řekl: "Pozvedni své ruce a poslouvej, co kněží a zástupy říkají."

⁷ Poslouchal jsem, jak si kněží sedli se zákoníky a zástupy volaly silným hlasem. Když to ode mne uslyšel, řekl mi: "Nastraž uši a poslouvej, o čem mluví."

Znovu jsem poslouchal: "Zatímco tady sedíš, oni tě chválí."

⁸ Když jsem to řekl, Spasitel pravil: "Říkal jsem ti, že jsou slepí a hluchí. Tak tedy poslouvej, co ti bude ve skrytosti řečeno a střež to! Neříkej to synům tohoto věku, protože v tomto věku vás tito nevědoucí budou proklínat. Ale ti, kdož jsou v poznání, vás budou chválit. Mnozí budou zpočátku naše zvěstování přijímat, ale opět se od něho odvrátí z vůle otce jejich omylu, neboť dělali jen to, co on chtěl. Ale on se služebníkům Slova zjeví při svém soudu. Ti, kteří se s tamtěmi spolčili, se stanou jejich zajatci, protože postrádají vnímavost. Každého nevinného, dobrého a čistého vydají katu a království těch, kteří chválí obnovení v Kristu.

⁹ Po vás přijdou ti, kteří šíří lež a tito budou vychvalováni. Budou se držet jména mrtvého v domnění, že se skrze něj očistí. Budou však velmi pošpinění a propadnou nepravému jménu a do osidel zlého, lstivého člověka a všelijakým dogmatům. A budou ovládnáni bezzákonností. Někteří z nich budou proklínat pravdu a hlásat zlé učení. A budou říkat špatné věci o sobě navzájem.

¹⁰ Někteří dostanou jméno, (*protože*) jsou pod mocí archontů, od muže a nahé ženy, která má mnoho podob a je vystavena mnoha utrpením. A ti, kteří budou tyto věci hlásat, se budou ptát na sny. A když řeknou, že sen přišel od nějakého démona přiměřeného jejich omylu, pak se jim dostane záhuba místo nesmrtelnosti.

11 Neboť zlé nemůže nést dobré plody, protože každý, ať pochází odkudkoli, přináší to, co se mu podobá. Nepochází každá duše z pravdy, ani z nesmrtelnosti. Každá duše těchto věků patří v našich očích smrti, protože je stále otrokem od chvíle, co byla stvořena kvůli svým žádostem a svému věčnému zatracení, v němž se všichni nacházejí a z něhož pocházejí. Milují výtvary hmoty, které spolu s nimi vznikají.

12 Ale nesmrtelné duše takové nejsou, Petře. Avšak věru, dokud nepřijde poslední hodina, (*nesmrtelná duše*) se bude té smrtelné podobat. Nebude projevovat svou pravou přirozenost, že ona sama je nesmrtelnou a přemýšlí o nesmrtelném, věří v ní a přeje si tohoto všeho zřeknout. Lidé nesbírají říčky z trní nebo bodláčí, pokud jsou moudří, ani hrozny z bodláčí. Protože na jednu stranu to, co vzniká, vzniká v tom, odkud pochází. Když pochází z toho, co není dobré, bude jí to ke zkáze a smrti. Ale ta, která vstupuje ve věčnou jednotu, je v živé jednotě a nesmrtelnosti života, jemuž se podobá. Proto se vše, co je, nerozpustí v to, co není. Všichni hluší a slepí se sdružují pouze mezi sebou.

13 Jiní přejdou ke špatným slovům a klamným mystériím. Někteří, jež nechápou mystéria, mluví o věcech, jimž nerozumí, ale budou se vychloubat, že jen jim patří mystéria pravdy. A ve své povýšenosti budou hnáni pýchou a závistí k nesmrtelné duši, která jim byla přislíbena. Všechny mocnosti, panstva a síly věků budou chtít být s nimi ve stvořeném světě, aby ti, kteří neexistují, byli zapomenuti těmi, kteří existují. Mohou je vychvalovat, aniž by sami byli spaseni nebo přivedeni na Cestu. Vždy však si budou přát, aby se sami stali nesmrtelnými. Neboť když nesmrtelná duše přijme sílu duchovního ducha, budou se k ní hlásit ti, kteří byli oklamáni.

14 Ale mnozí další, kteří se protíví pravdě a jsou hlasateli omylu, budou číhat se svým omylem a svým zákonem na mé čisté myšlenky, protože se ze svého (*pohledu*) domnívají, že dobro a zlo pochází ze stejného (*zdroje*). Obchodují s mým slovem. A budou šířit krutou záhubu. Marně bude až do mého návratu vcházet (*na svět*) pokolení nesmrtelných duší. Vždyť oni musejí od nich vyjít skrze mé odpuštění hříchů, do kterých upadli se svými protivníky. Za výkupné jsem je získal z otroctví, v němž se nacházeli, abych jim dal svobodu. Protože oni mohou vytvářet pouhou napodobeninu ve jménu mrtvého, to jest Herma, prvorozence nespravedlnosti, aby maličtí nevěřili, že existuje světlo. Lidé tohoto druhu jsou oni dělníci, kteří byli vyvrženi do vnější temnoty, daleko od synů světla. Oni sami nevstupují, ani nenechají vstoupit ty, kteří chtějí vejít, aby dosáhli osvobození.

15 A zase jiní z nich, kteří trpí, si myslí, že budou dokonale moudří z bratrství, které opravdu existuje jako duchovní společenství - sjednocení v komunitě, skrze které bude zjevena svatba s Nepomíječícím. (*Místo toho*) se objeví napodobenina příbuzného druhu - sesterstvo. To jsou ti, kteří utlačují své bratry tím, že jim říkají: 'Skrze milost našeho Boha k nám od té doby přichází spása.' Nevědí, jaký trest je pro ty, kdo se radují s těmi, kteří páchají tyto věci maličkým a přihlížejí tomu, když jsou zotročováni.

16 Budou se tam vyskytovat také jiní, kteří jsou mimo naše počty, jež sami sobě budou říkat biskup a také kněz, jako by přijali svou moc od Boha. Podrobí se soudu vůdců. Ti lidé jsou suchá koryta.

17 Ale já jsem řekl: "Mám strach kvůli věcem, co jsi mi řekl, neboť vskutku z našeho pohledu je málo takových, zatímco podvodníků jsou opravdu zástupy a ti budou svádět další zástupy živých a ničit je mezi sebou. A když budou hovořit tvým jménem, bude jim věřeno."

18 Spasitel řekl: "Je jim skrze jejich omyl určen stanovený čas, kdy budou panovat nad maličkými. A po dovršení omylu, nestárnoucí, nesmrtelné poznání omládne a oni (*maličtí*) budou panovat nad těmi, kteří je ovládají. Jejich omyl bude vytržen i s kořenem a zahanbí je, aby se stal zjevným ve vší nestoudnosti, kterou si sám osvojil. Takoví se stanou nezměnitelnými, Petře.

19 Pojd' tedy, dovršme vůli nepomíjejícího Otce. Neboť hle, ti, kteří vynesou rozsudek, budou dovedeni k hanbě. Ale mě se nemohou dotknout. A ty, Petře, budeš stát v jejich středu. Nebojte se kvůli své zbabělosti. Jejich mysl se uzavře, protože neviditelné je jim odepřeno.

20 Když to dořekl, viděl jsem ho, jak byl jimi zdánlivě zadržán. I řekl jsem: "Co to vidím, Pane? Jsi to ty, kterého se chápou, a jsem to já, kterého se chápeš ty? Nebo kdo je to ten, jenž se raduje a směje se vedle dřeva (*kříže*)? Jiného snad přibíjejí na nohou i na rukou?"

21 Spasitel mi řekl: "Ten, kterého jsi viděl vedle dřeva radujícího se a smějícího, to je živý Ježíš. Ale ten, do jehož rukou a nohou vtloukají hřeby, je jeho tělesná část, která je zahanbující náhražkou. Ta vznikla podle jeho obrazu. Podívej se přece na něj a na mne."

22 Já však, když jsem se podíval, řekl jsem: "Pane, nikdo se na tebe nedívá. Utečme odsud." Ale on mi řekl: "Řekl jsem ti, 'zanechej slepé sobě navzájem'. A ty přece vidíš, že nevědí, co říkají, neboť zhanobili syna své pýchy místo mého služebníka."

23 Já jsem však spatřil, jak se k nám blíží někdo, kdo se podobá tomu (*na kříži*) i tomu, který se směje vedla dřeva (*kříže*). A byl (*naplněn*) Duchem svatým, je to Spasitel. A bylo tam kolem nich velké, nepopsatelné světlo a žehvalo jim mnoho nepopsatelných a neviditelných andělů. A když jsem se na něho podíval, zjevil se ten, který je chválen.

24 A řekl mi: "Buď silný, protože ty jsi ten, komu byla dána tato mystéria, aby je poznal skrze zjevení. Ten, jehož ukřižovali, je prvorozený a příbytek démonů a kamenná nádoba, v níž přebývají. Z Elohima, z kříže, který je pod zákonem. Avšak ten, kdo stojí blízko něj, je živý Spasitel, který byl v něm před tím, než jej zadrželi a osvobodili jej. (*Ten*) se radostně dívá na ty, kteří mu způsobili násilí, zatímco sami mezi sebou se rozdělili. Proto se vysmívá jejich nedostatku vnímavosti, (*neboť*) ví, že se narodili slepí. Pak tedy, od té doby, kdy tělo je náhražkou, nastane ovlivnitelnost utrpením. To, co oni osvobodili, je mé nehmotné tělo. Já jsem duchovní Duch naplněný zářícím světlem. To, co jsi viděl ke mně přicházet, je duchovní Plnost, která spojuje dokonalé světlo s mým svatým Duchem.

25 Toto pak, co jsi viděl, musíš předat dalším pokolením, jež nepocházejí z tohoto věku. Protože nedojde cti žádný člověk, který není nesmrtelný, ale pouze ten, kdo byl vyvolen na (*základě*) nesmrtelné podstaty. O ní se ukázalo, že může obsahovat toho, který dává ze svého dostatku.

26 Proto jsem řekl: 'Každý, kdo má, tomu bude přidáno a bude mít dostatek.' Ale ten, kdo nemá - to jest člověk tohoto místa, který je zcela mrtvý, neboť byl odstraněn ze setby stvoření toho, co je zplozeno; ti se domnívají, že se má lapit ten, kdo se objeví z nesmrtelné podstaty - tomu bude odebráno, aby bylo dáno tomu, kdo jest.

27 Ty pak buď statečný a ničeho se neboj. Neboť já budu s tebou, aby tě nepřemohl žádný z tvých nepřátel. Pokoj tobě, buď silný!"

Jakmile to (*Ježíš*) řekl, přišel (*Petr*) k sobě.

ZDROJE

Kozák J., Evangelium neznámého boha, Bibliotheca Gnostica, Praha 1994

J. Brashler, R.A. Bullard, The Gnostic Society Library, The Apocalypse of Peter,
<http://www.gnosis.org/naghamm/apopet.html>

Early Christian Writings, Coptic Apocalypse of Peter,
<http://www.earlychristianwritings.com/nhlapocalypsepeter.html>

Wikipedia, Gnostic Apocalypse of Peter,
http://en.wikipedia.org/wiki/Gnostic_Apocalypse_of_Peter